

SAKSFRAMLEGG

Til:
Forskningsutvalget for Det juridiske fakultet

Møtedato:
25.10.2023

Sak:

Budsjett 2024, Innspill fra Forskningsutvalget

Innstilling til vedtak:

Med utgangspunkt i framlagt budsjettforslag ber Forskningsutvalget fakultetsstyret om kr 3 835 000 til forskningsmidler i 2024.

På bakgrunn av innspill i saksfremlegget og fra FU i møtet, skal arbeid med gjennomgang og revisjon av fakultetets interne tilskuddsordninger startes opp i 2024.

Bakgrunn:

Styret ved Det juridiske fakultet skal i møte 08.12.2023 behandle sak om budsjett for 2024. I den forbindelse har dekan bedt Forskningsutvalget om å komme med innspill til budsjettet. Budsjettarbeidet har nær sammenheng med årsplanarbeidet. Årsplanen skal inneholde konkrete tiltak innenfor de tre innsatsområdene (Arktis og nordområdene, De store samfunnsutfordringene og Talent og Mangfold) som fakultetet skal gjennomføre for å oppfylle den strategiske handlingsplanen for 2023-26 (jfr. fakultetets strategiske handlingsplan, vedlegg 1).

Tidligere budsjettinnspill fra FU har gitt relativt detaljerte innspill til hver enkelt budsjettpost, basert på estimerte kostnader på hver enkelt post, og uten at det har vært lagt opp til noen prinsipiell diskusjon for å skille mellom poster som kan regnes som rene driftskostnader sett opp mot poster som kan oppfattes å ha en større eller mindre strategisk komponent. Fakultetsledelsen ønsker at arbeidet med budsjettinnspill fra FU og SU fra og med 2024 endres med følgende formål (jfr. vedlagte notat til FU og SU, vedlegg 2):

- A. Forenkle budsjettarbeidet i de to utvalgene
- B. Øke oppmerksomheten knyttet til *endringer* som gjelder driftskostnader
- C. Bidra til å gjøre budsjettarbeidet mer knyttet til fakultetets strategiske handlingsplan

FU og SU har de siste årene blitt oppfordret til å moderere budsjettinnspillene, fordi det har vist seg at det har vært store mindreforbruk på mange av budsjettpostene. Dette har vært fulgt opp av FU for budsjettårene 2022 og 2023, men det har likevel vært en del mindreforbruk.

For å unngå at budsjettposter med mindreforbruk binder opp midler, er det i vedlagt notat foreslått å ta utgangspunkt i hvordan annuum budsjetteres. Der settes det av en totalsum for fakultetet, som er vesentlig lavere enn samlet annuum for faglig ansatte. Dette gir større fleksibilitet ved at den enkelte ansatte har et gitt annuum, men siden den enkelte ansatte ikke bruker opp sitt annuum hvert år, unngår fakultetet å binde opp midler som bidrar til avsetninger. Dette vil gjelde også for andre poster i budsjettet, f.eks større poster som midler til utenlandsopphold. Der settes det av en større sum beregnet ut fra hvor mange ansatte som planlegger utenlandsopphold i FoU-termin/stipendiatperiode, mens det viser seg i praksis at flere opphold av ulike grunner blir avlyst.

I det vedlagte notatet fra fakultetsledelsen er fakultetsdirektørs budsjettforslag angitt med fete typer, basert på vurderinger av data fra tidligere års budsjetter og det som er regnskapsført. For å få et mer realistisk budsjettoppsett, foreslås at en del poster på budsjettet – poster som regnes som driftskostnader (*Forskertur, DNDS, Disputas/bedømmelse, Doktorgradsopplæring, Vit.ass. doktorgradsstudenter, Årlig samling for ph.d.-studentene*) samles i én budsjettpost. Dette vil gi mer fleksibilitet ved at mindreforbruk på ett område ikke hoper seg opp som avsetninger, men kan brukes på andre områder. Når det gjelder forskertur for stipendiatene, så arrangeres denne hvert 2. år, mens ansvar for arrangement av DNDS går på omgang mellom de juridiske fakultetene, og der Jur-fak UiT har arrangementet hvert 3 år. Det vil derfor være behov for å tilpasse budsjettet etter hvilke aktiviteter som står på programmet det enkelte år.

Poster som kan regnes som mer strategisk rettet (*Midler til utenlandsopphold, Trykkestøtte, Drift forskergrupper*) opprettholdes, men foreslås å justeres noe ned i forhold til tidligere innspill, siden det også på disse postene ofte forekommer mindreforbruk.

For posten som gjelder *Drift forskergrupper* foreligger det retningslinjer vedtatt av fakultetsstyret som bestemmer toårig tildeling til forskergruppene i henhold til plassering på nivå 1 og 2. Budsjettinnspill på denne posten ligger derfor fast for årene 2023 og 2024. Foreslått ramme for 2024 inneholder både tildeling i henhold til plassering på nivå, samt kr. 5000 i driftsmidler til hver gruppe, som tidligere år. Denne ordningen skal evalueres i løpet av 2024.

Når det gjelder *Midler til utenlandsopphold* for gruppen fast ansatte som har forskningstermin samt utenlandsopphold for doktorgradskandidater, så er forbruk hittil i år på denne posten på rundt 670 000 kr. Erfaringer fra tidligere år tilsier at det blir et lavere forbruk på denne posten enn det som er budsjettet pr år. Det skyldes at det som regel forekommer en del endringer og bortfall av reiser, samt at noen reiser forskyves slik at kostnadene kommer året etter. Det foreslås derfor at budsjettet settes noe lavere enn for tildelte midler/beregnete nye tildelinger, til 750 000 kr.

Når det gjelder *Trykkestøtte*, så er det vanskelig å beregne forbruk på denne posten for et enkelt år. Fra søknad og tildeling kan det gå mellom 1-3 år før bokutgivelse og faktura fra forlaget foreligger. Forbruket på denne posten var på kr. 103 000 for 2020, kr. 60 000 i 2021, kr. 98 000 i 2022, mens foreløpig forbruk i 2023 er på kr. 71 000. Gjennomsnittlig forbruk på denne posten i fireårsperioden 2020-2023 vil ligge på rundt 90 000 kr. Det foreslås at budsjett for 2024 settes litt lavere, til 85 000 kr.

Det foreslås videre at budsjettposten *Strategiske midler* fjernes, evt at disse midlene overføres til andre budsjettposter, eksempelvis midler til utenlandsopphold eller trykkestøtte. Begrunnelsen for dette er at budsjettposten er for liten til å bidra til aktivitet av strategisk betydning.

Posten for *annuum* er justert ytterligere ned i forhold til 2022 og 2023, fordi det stadig er mindreforbruk på denne posten. Forbruk hittil i 2023 er på kr. 491 000.

På bakgrunn av redegjørelsen ovenfor, samt notat til FU og SU om innspill til budsjett for 2024, foreslås slikt innspill fra FU om forskningsmidler i 2024:

Budsjettpost	2024
Drift av ph.d.-programmet	1 500 000
Utenlandsopphold	750 000
Drift forskergrupper	650 000
Trykkestøtte	85 000
Strategiske midler	0
Annuumsmidler	850 000
Totalt forskningsmidler	3 835 000

Innvilget FU-budsjett for 2023 var på 4 133 000 kr. Oversikt hittil i år viser et samlet forbruk på kr. 2 163 000 på disse postene. Selv om det vil være en del aktiviteter som ikke er bokført enda, tyder saldoen på at det også for 2023 vil bli et mindreforbruk. Innspill til budsjett for 2024 ligger derfor noe lavere enn for 2023, med intensjon om at vi med neste års budsjett i større grad skal unngå å binde opp midler som bidrar til avsetninger (jfr. også vedlegg 3, Fordeling for 2022 og 2023, innspill for 2024).

Budsjettstrategisk diskusjon

I budsjettnotat fra fakultetsledelsen til FU og SU er Forskningsutvalget bedt om å behandle følgende spørsmål:

- Om det er besluttet endringer som får virkning i 2024 når det gjelder driftskostnadene.
- Drøfte generelt hvordan FU kan forvalte fakultetsmidler på en strategisk måte.
- Drøfte om og hvordan retningslinjer for bruk av annuum kan innrettes mer strategisk.
- Drøfte om og hvordan utenlandsopphold kan innrettes mer strategisk, herunder krav til søknad, vurderings- og rangeringskriterier.
- Drøfte om og hvordan trykkestøtte/publiseringstøtte kan innrettes mer strategisk.

Notatet fra fakultetsledelsen bemerker at arbeidet med å innrette noen av budsjettpostene ytterligere strategisk vil måtte skje over tid, og at formålet med arbeidet er å forberede utvalgene på mulig trangere budsjetttrammer og at ikke alle søknader kan innvilges.

Det legges derfor ikke opp til at FU skal komme frem til endelige konklusjoner i dette FU-møtet, men at arbeidet med å se på retningslinjer for tildeling av forskningsmidler påbegynnes i høst.

For de budsjettpostene på FU-budsjettet som ansees å være av mer eller mindre strategisk karakter (annuum, utenlandsopphold, trykkestøtte) bes FU om å begynne å drøfte følgende momenter:

- a. Krav til søknader
- b. Vurderings- og rangeringskriterier for søknadene
- c. Hvordan krav og kriterier kan relateres til fakultetets strategiske handlingsplan

Når det gjelder punktene ovenfor som FU er bedt om å drøfte, er det i notatet fra fakultetsledelsen satt opp noen momenter/informasjon som utgangspunkt for diskusjon (i kursiv nedenfor). Til hvert punkt er det lagt til noen forslag til utgangspunkt for diskusjon i møtet:

Drøfte generelt hvordan FU kan forvalte fakultetsmidler på en strategisk måte

- Hvilke momenter bør vektlegges ved behov for prioriteringer?
- Bør tiltak det søkes støtte til være forankret i fakultetets handlingsplan?
- Bør det ha betydning om aktiviteten skaper aktivitet i fagmiljøet og involverer flere?
- Skal aktiviteten lede til utvikling av nye prosjekter?
- Skal det stilles krav om at midler brukes til å skaffe ekstern finansiering?

Endringer som får virkning i 2024 når det gjelder driftskostnadene

Studietur til utlandet for stipendiatgruppen (som arrangeres annenhvert år, sist gang i 2022) skal arrangeres i 2024. Det vil være noen færre deltakere enn i 2022 (som kan påvirke kostnaden) – anslår 14 reisende, mot 19 reisende i 2022. Ellers ingen endringer.

Drøfte om og hvordan retningslinjer for bruk av annuum kan innrettes mer strategisk

Fakultetets retningslinjer for annuum ble sist revidert i 2018 (vedlegg 4). Per i dag har alle ansatte i vitenskapelige stillinger 25 000 kr. i annuum per år (fast tilsatte lektorer har halvt annuum).

Midlene følger budsjettåret, og ubrukte midler kan ikke overføres til neste år.

Annuum skal hovedsakelig brukes til faglige reiser og til innkjøp av faglig litteratur. Innkjøp av PC er ikke relevant lengre, siden alle ansatte får standard PC-pakke ved tilsetting. Bruk av annuum til kjøp av PC gjelder bare i de tilfeller man ønsker en annen variant enn den som UiT tilbyr, f.eks Mac. Da kan man benytte annuum til å dekke mellomlegget dersom den ønskede PCen er dyrere enn standardpakken.

Forskningsutvalget bes diskutere krav og kriterier for bruk av annuum.

Eksempelvis; bør annuum brukes til datautstyr eller bør kostnader for dette flyttes over til en driftskonto? Hva skal evt. være begrunnelsen for å få ekstra midler til datautstyr? Bør søknader om tillegg til annuum være forankret i den strategiske handlingsplanen, evt. knyttes til ekstern finansiering?

Drøfte om og hvordan utenlandsopphold kan innrettes mer strategisk, herunder krav til søknad, vurderings- og rangeringskriterier

Det juridiske fakultet har to forskjellige retningslinjer for tildeling av midler til utenlandsopphold.

Det ene gjelder for fast ansatte som oppfyller kravene til FoU-termin (vedlegg 5), det andre gjelder for tildeling av midler til utenlandsopphold for doktorgradskandidater (vedlegg 6).

Retningslinjene for midler til utenlandsopphold for fast ansatte i FoU-termin ble sist revidert i 2019. Revisjonen gjaldt da lengden på oppholdet, som ble satt til minimum 2 måneders sammenhengende varighet (mot tidligere 3 mnd.).

Søkere blir bedt om å oppgi formål med reisen og budsjett/finansieringsplan, samt fremlegge invitasjon fra besøksinstitusjonen. Utover dette inneholder ikke retningslinjene noen kriterier for en eventuell rangering av søkere i tilfelle det skulle bli behov for det ut fra budsjettsituasjonen eller ut fra vurderinger sett opp mot fakultetets strategier og handlingsplaner.

I sak FU 43/23 til dette møtet legges det frem forslag om at ordningen med støtte til utenlandsopphold legges inn som del av fakultetets utfyllende bestemmelser for tildeling av FoU-termin. I denne saken er det også foreslått å legge til et avsnitt med kriterier for rangering av søknader, der det legges vekt på hvordan oppholdet og samarbeidet med vertsinstitusjonen kan bidra inn mot UiTs og fakultetets strategi/ handlingsplaner.

Nye retningslinjene for midler til utenlandsopphold for doktorgradskandidater ble vedtatt av fakultetsstyret i 2023. Tidligere hadde man fulgt UiTs sentrale retningslinjer, men – i likhet med flere andre fakultet – utarbeidet Det juridiske fakultet egne retningslinjer etter at de sentrale midlene til denne posten falt bort.

I retningslinjene for doktorgradskandidater er det lagt inn et avsnitt med kriterier for rangering av søknader, i tilfelle dette skulle bli nødvendig. Ett av kriteriene legger vekt på hvordan oppholdet og samarbeidet med vertsinstitusjonen kan bidra inn mot UiTs og fakultetets strategi/ handlingsplaner.

FU bes også diskutere om det bør stilles andre krav til søknadene enn det som fremkommer i retningslinjene for de to ordningene, f.eks. om hvilken betydning samarbeid med valgt sted/institusjon vil ha sett i forhold til fakultetets handlingsplan/satsingsområder.

Drøfte om og hvordan trykkestøtte/publiseringsstøtte kan innrettes mer strategisk

Fakultetets retningslinjer for tildeling av trykkestøtte/publiseringsstøtte (vedlegg 7) har stort sett vært uendret siden 2015. Endringene som ble gjort i 2015 og 2017 gjaldt tilleggspunktene 3 og 4 i retningslinjene; om at støtte kan inngå som fakultetets egenandel i søknader til UBs fond for åpen publisering, og at støtte kan gis til språkvask av artikler.

Punkt 9 i retningslinjene inneholder kriterier som kan vektlegges dersom det skulle være nødvendig å prioritere mellom søknader. Her er også et punkt om at arbeider som er innenfor satsingsområdene, eller et område som det er viktig for fakultetet å støtte på søknadstidspunktet, kan prioriteres.

På UiTs portal for åpen publisering informeres det om følgende: «Ved UiT Norges arktiske universitet skal alle vitenskapelige artikler gjøres tilgjengelige i publiseringskanaler med åpen tilgang eller i åpne vitenarkiver. Dette er i tråd med regjeringens mål om at alle norske vitenskapelige artikler finansiert av offentlige midler skal være åpent tilgjengelige innen 2024.» Åpen publisering er også et krav for alle publikasjoner som er knyttet til et forskningsprosjekt med finansiering fra NFR eller EU. For å følge opp UiTs og viktige finansieringskilder på dette området, bes FU diskutere om det innenfor kriterier for vurdering av søknader også bør tas inn et punkt om uttelling for åpen publisering.

Videre bes FU diskutere om det er andre momenter som kan tas inn for å innrette ordningen mer strategisk.

Øyvind Edvardsen
fakultetsdirektør

–

Lise Myrvang
seniorrådgiver

–

lise.myrvang@uit.no

Vedlegg:

1. Strategiske handlingsplan for Det juridiske fakultet, 2023-2026
2. Notat fra fakultetsledelsen, innspill til budsjett 2024 fra FU og SU
3. Budsjettildeling for 2022, 2023, innspill for 2024
4. Retningslinjer for bruk av annuum, Det juridiske fakultet
5. Retningslinjer for tildeling av midler til utenlandsopphold, fast ansatte
6. Retningslinjer for tildeling av midler til utenlandsopphold, doktorgradskandidater
7. Retningslinjer for publiseringssøtte